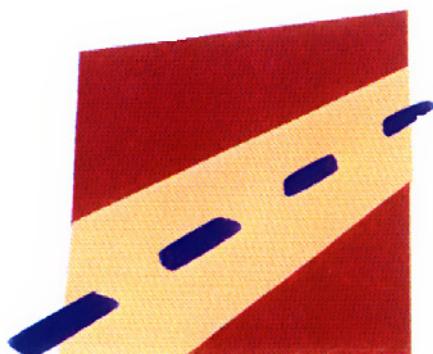

Česko-německý
projekt prevence AIDS

JANA

Výroční zpráva 2004

Výroční zpráva projektu JANA pro rok 2004

- Zřizovatel:** **Regierung der Oberpfalz**
Emmeramsplatz 8
D-93039 Regensburg
Homepage: www.ropf.de (Suchbegriff: "JANA")
- Vedení:** Elisabeth Suttner-Langer, Dipl.-Soz.Päd.(FH)
Tel.: 0941 5680-649
Fax: 0941 5680-9649
E-mail: elisabeth.suttner-langer@reg-opf.bayern.de
- Administrativa:** Andrea Baumer, Regierungsobersekretärin
Tel.: 0941 5680-675
Fax: 0941 5680-9675
E-mail: andrea.baumer@reg-opf.bayern.de
- Projekt:** **JANA - Projekt pro prevenci HIV/AIDS a STD**
U Nemocnice 148
CZ-34401 Domažlice

Mgr. Lucie Černá
Mgr. Lenka Kurcová (do 31.12.2004)
Kateřina Hrabíková (od 17.01.2005)
Tel.+Fax: 00420 379/77 8 222
E-mail: centrum.jana@centrum.cz
- Poradna:** psychosociální poradenství:
úterý 10.00 hod. - 17.00 hod.
středa 12.00 hod. - 16.00 hod.
venerologická ambulance:
čtvrtek 15.00 hod. - 17.00 hod.
- Streetwork:** každé pondělí a čtvrtek

Pobočka projektu JANA:

Radnice Furth i. Wald

Förderkreis JANA e.V.:

předseda: Wera Müller
konto: 511 96 00
Volksbank Straubing (BLZ 742 900 00)

Financování:

Freistaat Bayern
laboratorní náklady: dotace MZ ČR

Kooperační partner:

Dermatovenerologická klinika FN Plzeň

Dr. Edvarda Beneše 13

30599 Plzeň

od podzimu 2003 je ambulance Projektu JANA
detašovaným pracovištěm FN Plzeň

vedení: prof. MUDr. Vladimír Resl ,CSc.

La Strada

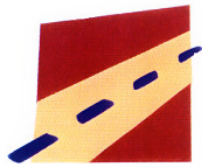
P.O.Box 305

CZ-11121 Praha 1

Tel.+Fax: 00420 2 22721810

Projekt

**Prevence
HIV/AIDS a STD**

JANA

Obsah	Strana
1 Předmluva: JANA – Projekt prevence HIV/AIDS a STD	5
2 Rámcové podmínky	
2.1 Personální situace	6 - 7
2.2 Cíle	7
2.3 Cílové skupiny	7
2.4 Oblast působnosti	7
3 Poděkování	8
4 Primární prevence: Kalendář pro mládež 2005/2006	9 - 10
5 Sekundární a terciární prevence	
5.1 Kontakty	11
5.2 Ženy registrované v ambulanci od roku 1998	11
5.3 Testy provedené v letech 1998 - 2004	12
5.4 Národnosti žen	13 - 14
5.5 Kazuistiky	15
6 Práce pro veřejnost	
6.1 Odborný seminář v Plzni	16 - 17
6.2 Síť služeb	18 - 19
6.3 Novinové články	20 - 21
7 Výhled	22

1 Předmluva

V roce 2004 se situace na česko-německé hranici z pohledu našeho úkolu, tedy prevence a zabránění dalšímu rozšiřování HIV/AIDS a dalších pohlavně přenosných chorob (dále jen STD), nezměnila.

Se vstupem České republiky do EU byl předpokládán přesun prostitutce do velkých měst a německých aglomerací. To se snad mohlo stát jen v ojedinělých případech. Také malé snížení rozdílu životních úrovní mezi Českou republikou a Německem nemělo vůbec žádné účinky na scénu.

Nabídky JANY, -osvěta, zdravotní prevence, testování a poradenství, jsou velmi intenzivně využívány a jsou důležitým přínosem pro prevenci. Virus HIV se šíří v současnosti s úzkostnou rychlostí ve východní Evropě. Protože přicházejí na hranice mnohé ženy z východoevropských zemí, jsou opatření zdravotní prevence nevyhnutelná. Našimi nabídkami bylo už mnoho dokázáno, ale ještě více zůstává dokázat.

S vděčností můžeme sdělit, že Centrum JANA bude také letos financován bavorskou státní vládou. Nezbytné prostředky pro laboratorní náklady jsou financovány českým ministerstvem zdravotnictví. Podporu jsme také získali od města Furth im Wald, jeho starosty Reinholda Macha a od podporujícího spolku JANA e.V. (registrovaný spolek) v čele s předsedkyní paní Werou Müllerovou. Náš tým z projektu JANA to cítí jako projev uznání naší práce.

Paní vrchní radní z odboru pro sociální věci, Heide Fleischmann, která projekt JANA skvělým způsobem v roce 1997 vybudovala a také se o něj starala, nastoupila na konci roku 2003 do důchodu. Chtěli bychom jí na tomto místě ještě jednou poděkovat za její nasazení. Její výkon našel nadregionální pozornost. Paní H. Fleischmann byla vyznamenána propůjčením spolkového služebního kříže, což také členové týmu pocítují jako uznání vlastní práce. V paní vrchní inspektorce pro sociální věci, Elisabeth Suttner-Langer, našla hodnotnou následovnici a zapracovala ji. Paní Suttner-Langer vede osvědčeným způsobem projekt dál.

Prosíme Vás, abyste práci projektu JANA také v budoucnu podporovali a doufáme v další dobrou spolupráci.

Regensburg/Domažlice, duben 2005

Jürgen Schörnig

vedoucí oddělení

2 Rámcové podmínky

2.1 Personální situace

Příhraniční projekt JANA, který se zabývá prevencí AIDS, je přiřazen ve Vládě Horní Falce panu Jürgenovi Schörnigovi, řediteli oddělení 6 – sociální úlohy, zdraví, výživa a ochrana spotřebitele. Od ledna 2004 vede projekt Elisabeth Suttner-Langer, diplomovaný sociální pedagog, Andrea Baumer, naše administrativní síla, je projektu k dispozici ze 2/3 jejího pracovního poměru.

Poradna v Domažlicích je personálně obsazena dvěma celými úvazky. Tyto dvě spolupracovnice, Lucie Černá a Lenka Kurcová jsou české státní občanky a mají na starost prostituující přímo v místní scéně. Mluví česky, německy, rusky a anglicky, dělají streetwork a organizují chod poradny a lékařské ambulance.

Lenka Kurcová svojí smlouvu na rok 2005 už neprodloužila, z rodinných důvodů přijala zaměstnání v jejím rodném městě. L. Kurcová byla zaměstnaná v projektu pět let, byla velmi spolehlivá a kompetentní. Velmi rychle dovedla navazovat kontakt s klientkami. Litujeme jejího odchodu a přejeme jí všechno nejlepší v jejím dalším profesním a soukromém životě.

E. Suttner-Langer, L. Černá, A. Baumer, K. Hrabíková

V lednu 2005 jsme přijali novou terénní sociální pracovníci, Kateřinu Hrabíkovou. Má na starosti spolu s L. Černou ženy, které pracují v klubech a na ulici. Přirozeně se na změnu personálu váže potřeba času a síly k předávání důležitých informací o projektu. Zpracování nové kolegyně převezme paní Černá. Pro streetwork je velmi důležité, aby tým byl harmonický a lidé v něm se na sebe mohli spolehnout. Pobyť v prostředí klientek vyžaduje umění empatie a neverbální komunikace je také velmi důležitá. Paní Hrabíková je velmi otevřená a tak si myslíme, že i v tomto roce naše často těžké úkoly zvládneme dynamicky a kompetentně.

Lékařské ordinační hodiny u nás v Domažlicích zajišťuje od září 2003 pan profesor MUDr. Vladimír Resl. Spolu se zdravotní sestrou Růženu Premovou nabízejí zpravidla jednou týdně lékařské prohlídky, poradenství a testování.

Poradna v Domažlicích: CSc., R. Premová, prof. MUDr. V. Resl

2.2 Cíle

Těžištěm naší práce je prevence a diagnostika HIV/AIDS a pohlavně přenosných chorob (STD) na scéně prostituce podél bavorsko-české hranice.

Zlepšení zdravotní, sociální a psychické situace prostitutek.

Vývoj nových koncepcí prevence AIDS pro zákazníky prostitutek

Mezistátní spolupráce odborníků obou zemí v oblastech sexuální osvěty, prevence AIDS.

2.3 Cílové skupiny

prostitutky

jejich zákazníci (převažují občané SRN)

pasáci a majitelé klubů

veřejnost: přeshraniční AIDS prevence

2.4 Oblast působnosti

česko-bavorská hranice

okresy Domažlice, Klatovy a Tachov

asi 72 nočních klubů, které v pravidelných intervalech (cca každých 6 týdnů) navštěvujeme.

Kontinuita a pravidelnost jsou nezbytnou podmínkou pro získání důvěry našich klientek.

Sporadicky (kvůli velké vzdálenosti od centra v Domažlicích) provádíme streetwork v okrese Prachatice.

3 Poděkování

Naše práce žije mimo jiné také díky podpoře zvnějšku. Proto bychom chtěli na tomto místě poděkovat těm, kteří při nás stojí radou a činem, kteří naši práci ideově a finančně podporují.

Poděkovat bychom chtěli našemu zaměstnavateli, Vládě Horní Falce, za finanční podporu a možnost využívání administrativní síly. Mimo to za důvěru, že je do naší práce investováno, za podporu a vstřícnost jednotlivých spolupracovníků/nic z různých oddělení vlády a v neposlední řadě za trpělivost a toleranci, která je nám prokazována, když musíme při problémech postupovat zvláštní cestou.

Děkujeme obzvláště sponzorům, kteří převedli peníze na podpůrný spolek JANA. Obzvláště bychom chtěli jmenovat dámy ze spolku Soroptimist, které díky velkolepému daru umožnily našemu kooperačnímu partnerovi La Strada opatrování žen v nouzi. S pomocí mnoha menších darů můžeme podporovat jednotlivé ženy a utišit jejich nouzovou situaci. Ženy ze spolku Fraueninteressen.e.V. z Mnichova připravují láskyplně už několik let k Vánocům pro naše klientky balíčky se sladkostmi. Toto gesto je našimi klientkami velmi pozitivně přijímáno, někdy i udiveně a dojatě.

Děkujeme přirozeně také týmu Fakultní nemocnice v Plzni za mimořádně dobrou spolupráci, především panu profesoru MUDr. Vladimíru Reslovi a paní Růženě Premové.

Srdečné díky také Krajskému úřadu v Plzni, obzvláště panu Mgr. Ing. Pavlu Karpíškovi a panu Ing. Vladislavu Vilímcovi za finanční a organizační podporu našeho semináře v říjnu 2004.

Na konec bychom chtěli poděkovat Ministerstvu pro životní prostředí, zdraví a ochranu spotřebitele v Mnichově, že financuje stabilní částkou v rámci podpory projektu naši práci a Ministerstvu vnitra v Mnichově, že umožnilo poskytnutím dvou pracovních míst terénního sociálního pracovníka dodržování našich závazků.

4 Primární prevence: Kalendář pro mládež 2005/2006

Projekt, který byl financován nadací Roberta Bosche v programu Junge Wege in Europa, a podporován fondem INTERREG III A, bavorským ministerstvem sociálních věcí, podpůrným spolkem JANA e.V. a přáteli FOS e.V.

Studenti/ky státní Vyšší odborné školy v Regensburgu a studenti/ky Vyšší odborné školy sociální pedagogiky v Praze vytvořili v rámci výměnného programu obsahy Kalendáře pro mládež pro sexuální výchovu a prevenci AIDS.

Zapojené organizace chtějí přispět tím, že umožní vznik sítě k otázkám sexuální pedagogiky a sociální práce. Intenzivní setkávání s partnerskou zemí podporuje odbourávání předsudků a vytváření společné Evropy.

Ve spolupráci s panem StD a. D. Hartwigem Grassem, učitelem FOS/BOS v Regensburgu,

a paní Dr. Růženu Gabrielovou, učitelkou Vyšší odborné školy pro sociální pedagogiku, převzala vedoucí projektu JANA odborné vedení tohoto školního projektu. V průběhu roku 2004 se konaly tři blokové semináře, při kterých byly vypracovány, přeloženy a složeny obsahy kalendáře. Pracovníci, kteří se zabývají prevencí v různých poradenských centrech v Horní Falci (Úřady pro zdraví, Donum Vitae, Pro Familia) a Čechách ještě jednou přispěvky studentů odborně zpracovali.

20 mladých lidí se s danou problematikou intenzivně seznámilo. Práci ve skupině, diskusemi, různými způsoby hraní, hledáním na internetu a společnými výlety se staly pro účastníky/ice dny setkání neocenitelnou zkušeností.

Kalendář byl vydán nákladem 40 000 výtisků pro školní rok 2005/2006 a bude rozdělen mezi děti a mládež od 8. třídy v Horní Falci a v příhraničních oblastech v Čechách.

Kalendář má mimo jiné stanoveny tyto cíle:

- vysvětlení metod ochrany před otěhotněním
- informace o cestách přenosu pohlavních chorob a HIV
- podpora vědomí odpovědnosti vůči svému tělu
- podpora partnerské odpovědnosti
- vnímat a hájit své hranice
- podpora zdraví
- spolupráce a výměna se sousední zemí

Skupina studentů při setkání v Regensburgu

5 Sekundární a terciální prevence

5.1 Kontakty

Po letech, kdy počty žen pracujících v prostituci nepřetržitě stoupaly, se jejich počet v posledním roce ustálil. Následkem toho se naše kontakty s prostitutkami při streetworku lehce snížily. Avšak počet žen, které navštívily naši poradnu vzrostl. Z toho lze usoudit, že jsme u žen získaly větší důvěru a naše nabídky nabyly na větší povědomosti

Na území, kde se nachází těžiště naší činnosti, tj. od Rozvadova po Železnou Rudu, navštěvujeme pravidelně 72 klubů. A právě zde se prostitute z 90% odehrává v klubech. V porovnání s jinými regiony ČR registrujeme na našem teritoriu jen asi 10% pouličních prostitutek. V posledních letech, v souvislosti s upravenými vízovými povinnostmi, fluktuace našich klientek výrazně stoupla. To znamená, že když v pravidelných intervalech 4 –6 týdnů navštívíme všechny naše kluby, je vždy 1/3 z celkového počtu cca 600 žen obměněna. Během streetworku je naším cílem získat důvěru žen a vytvořit takovou atmosféru, v níž není pro naše klientky obtížné hovořit o své nelehké situaci. K tomu je ovšem zapotřebí naše nepřetržitá přítomnost na „scéně“. Proto pravidelně dvakrát týdně vyjíždíme do terénu, abychom všechny kluby (jsou rozděleny do osmi okruhů) mohly navštívit v průběhu jednoho měsíce.

	<i>Návštěvy v „klubech“ 2004</i>	<i>Kontakty během streetworku 2004</i>	<i>Kontakty v poradně JANA 2004</i>	<i>Všechny kontakty 2004</i>
<i>1.kvartál</i>	141	1210	247	1457
<i>2.kvartál</i>	152	1304	376	1680
<i>3.kvartál</i>	127	974	365	1339
<i>4.kvartál</i>	121	854	349	1203
celkem:	541	4342	1337	5679

5.2 Ženy registrované v ambulanci od roku 1998

Každá žena, která se nechá v ambulanci testovat, je zaregistrována. Na její žádost je možná i anonymní registrace. V tabulce jsou uvedeny počty všech registrovaných klientek (anonymních i na vlastní jméno).

<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>celkem</i>
248	65	192	56	31	115	87	794

5.3 Testy provedené v letech 1998 - 2004

Během streetworku se učíme blíže poznávat naše klientky a zprostředkováváme jim naše nabídky. Jestliže si získáme jejich důvěru, najdou ženy odvahu nechat se v naší ambulanci bezplatně otestovat na HIV a STD. Tato nabídka je posléze přijímána velmi pozitivně.

Mimo to mají klientky možnost využít našeho hygienického zázemí, vyprat si prádlo, vysprchovat se apod.

Náklady na laboratorní vyšetření jsou hrazeny z dotací Ministerstva zdravotnictví ČR.

Testy na HIV pozitivitu, LU a hepatitis B a C a GO jsou prováděny běžně, avšak z finančních důvodů jsou testy na Ch. trachomatis, popř. myco- a ureaplasma prováděny symptomaticky podle klinického obrazu.

Při zjištění pozitivního nálezu jsou klientky léčeny a dispenzarizovány ve FN Plzeň (kožní klinika nebo AIDS centrum).

	<i>HIV</i>	<i>Hep. B</i>	<i>Hep. C</i>	<i>Syfilis</i>	<i>GO</i>	<i>Chlam. trachom.</i>
<i>1998</i>	167	167	0	167	0	0
<i>1999</i>	333	329	0	329	150	160
<i>2000</i>	387	217	0	344	217	238
<i>2001</i>	102	98	62	98	27	28
<i>2002</i>	37	37	27	37	0	0
<i>2003</i>	174	173	173	174	2	0
<i>2004</i>	132	123	123	132	58	59
<i>celkem</i>	1332	1144	385	1281	454	485

5.4 Národnost žen

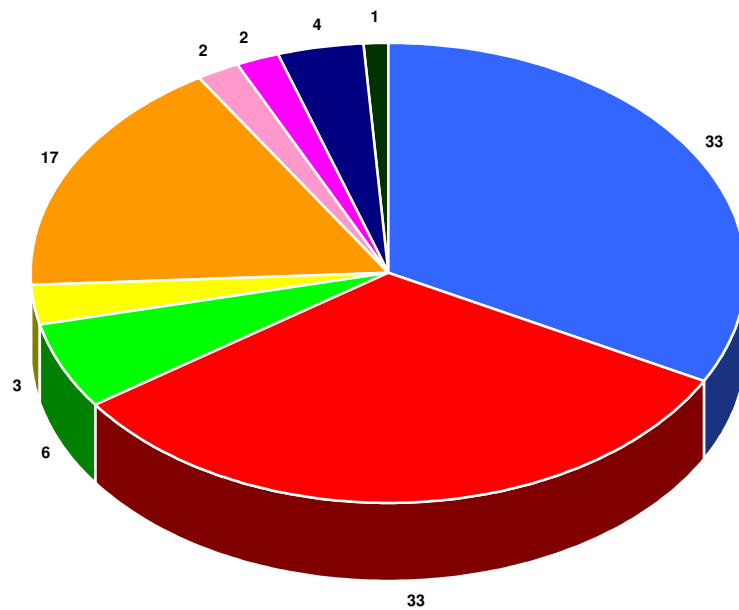
Odhadujeme, že ženy, které na našem území pracují, pocházejí: 1/3 z ČR, 1/3 z Ukrajiny a asi 1/3 z ostatních zemí střední a východní Evropy.

Alarmující je především vysoký počet cizinek, které mají ve svých zemích původu obtížný nebo vůbec žádný přístup ke zdravotní péči. Varující je rovněž extrémně vysoký nárůst nových infekcí HIV a STD ve východní Evropě. A právě odsud, se sny o svatbě s bohatým cizincem nebo o lukrativním zaměstnání, přicházejí ženy, aby finančně zabezpečily svoji rodinu. Často dluhy, psychický i fyzický nátlak a stud nutí ženy setrvat v prostituci. Naším úkolem je nabídnout jim péči a porozumění.

Národnost klientek v ambulanci (v letech 1998 - 2003):

Národnost	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	1998-2004
česká	132	8	67	18	10	40	28	303
ukrajinská	74	22	72	13	12	29	30	252
ruská	8	21	19	0	1	3	5	57
moldavská	1	1	19	0	1	2	2	26
slovenská	12	3	1	2	5	19	15	57
rumunská	4	2	5	22	0	8	3	44
běloruská	5	5	1	1	1	5	2	20
thajská	5	2	3	0	0	0	0	10
bulharská	5	0	1	0	1	0	0	7
litevská	0	1	1	0	0	5	2	9
lotyšská	1	0	1	0	0	0	0	2
polská	0	0	2	0	0	1	0	3
brazílská	1	0	0	0	0	0	0	1
kazašská	0	0	0	0	0	3	0	3
Celkem	248	65	192	56	31	115	87	794

**Prostitutky registrované v ambulanci Projektu JANA
v roce 2004
(celkem: 101 žen – z toho 87 nových)**

■ 33 ČR	■ 33 Ukrajina	■ 6 Rusko
■ 3 Rumunsko	■ 17 Slovensko	■ 2 Moldávie
■ 2 Bělorusko	■ 4 Litva	■ 1 Polsko

5.5 Kazuistiky

OXANA

22 let – Ukrajina, svobodná

V night klubu v okrese Domažlice pracovala teprve 3 týdny, když ji při streetworku kontaktovaly pracovnice Projektu JANA. Hned následující týden navštívila ambulanci projektu, kde si nechala provést testy na STD.

V poradenském rozhovoru nám vyprávěla o svých předchozích zkušenostech s prostitucí. Před příjezdem do ČR pracovala v Polsku a v Turecku. Kromě toho měla zkušenost s intravenózním užíváním drog, která začala v Oděse, odkud Oxana pochází.

Bohužel výsledky testů byly pro Oxanu fatální. Kromě HIV positivity byla u ní ještě diagnostikována hepatitida C a syfilis.

Pracovnice Projektu JANA doprovodily Oxanu do FN v Plzni, kde jí doc. Sedláček informoval o jejím zdravotním stavu.

Oxaně se zhroutil svět. Pracovnice Jany spolu s doc. Sedláčkem s Oxanou probrali možnosti, které v ČR připadaly v úvahu. Nakonec se Oxana, která se v žádném případě nemohla vrátit zpět do klubu, rozhodla pro pobyt v Domě světla v Praze (ČSAP). Tam také následujícího dne v doprovodu pracovnice Projektu JANA odjela.

Podle informací ředitele Domu světla zde Oxana pobyla jen několik dní. Údajně odjela domů na Ukrajinu, zařídit si své osobní věci s tím, že se vrátí zpět do ČR a bude zde žádat o azyl z humanitárních důvodů.

Do Prahy se již nevrátila. Od listopadu 2004 o ní nejsou žádné zprávy. Její perspektiva na Ukrajině (bez léčby) je bohužel velmi nepříznivá.

PAVLA

32 let – ČR, svobodná, 1 syn

Pavla pracovala na ulici v Domažlicích téměř 9 let.

Poradnu Projektu JANA navštěvovala od roku 1997 víceméně pravidelně. Využívala všech našich nabídek, nechávala se u nás testovat na STD, využívala možnosti vyprat si prádlo, vysprchovat se, často si brala oblečení pro svého syna. Pracovnice projektu jí pomáhaly vyřizovat úřední záležitosti (zdravotní a sociální pojištění, předvolání k přestupkové komisi apod.), jejichž řešení bylo nad Pavlino síly.

V roce 2001 se Pavle narodil syn Dominik. Jeho otcem byl Pavlin pasák. Ten jí nutil do vysokého stupně těhotenství pracovat, nenechal ji v klidu ani po porodu. Již druhý týden po narození syna stála opět na silnici.

Zpočátku se Pavla snažila o syna v mezích svých možností a schopností starat. Bydleli na ubytovně pro ukrajinské dělníky. Často se ovšem stávalo, že odcházela pracovat, aniž bylo o malého Dominika postaráno, nechávala ho samotného na ubytovně. Tato situace byla nadále neúnosná, zasáhlo OSPOD a Dominik byl Pavle odebrán a umístěn do DD.

Pavla se s tím nechtěla smířit. Dominika pravidelně v DD navštěvovala, snažila se vyřešit svoji bytovou situaci. Asi po roce snažení její úsilí polevilo, frekvence návštěv se snížila. Pavla na výchovu syna rezignovala. Podařilo se jí však s prostitucí skončit. Sehnala si místo pokojské, v hotelu smí i bydlet. Prý za nějaký čas, až její život nabere „správný kurz“, se pokusí syna získat zpět.

Přejeme jí, mnoho štěstí a nadále budeme její cestu sledovat.

6 Práce pro veřejnost

6.1. Seminář v Plzni

Od počátku své činnosti Projekt JANA buduje kooperační síť českých a německých odborníků. Snahou projektu je podporovat přeshraniční setkávání expertů, a proto se v minulosti podařilo zorganizovat celou řadu seminářů a workshopů.

V říjnu 2004 se uskutečnil v prostorách Krajského úřadu Plzeňského kraje odborný seminář na téma:

*„AIDS a prostituce v rozšířené Evropské unii
staré téma – nové cesty“*

Referenti informovali účastníky semináře o aktuálním vývoji legislativy v oblasti prostituce a o svých zkušenostech s vyšetřováním HIV a STD a s následnou péčí o HIV a klienty.

Byly předneseny tyto referáty:

- **"Současný stav legislativy PN a prostituce v ČR"**
Prof. MUDr. Vladimír Resl, CSc. vedoucí dermatovenerologické kliniky FN Plzeň
- **"Prevence AIDS v Bavorsku před novou výzvou "**
Ministerský rada Dr. Georg Walzel, vedoucí odboru sociální medicíny, závislostí a drog, Bavorské ministerstvo pro životní prostředí ,zdraví a ochranu spotřebitele
- **"HIV v Plzeňském kraji"**
doc. MUDr. Dalibor Sedláček, vedoucí AIDS centra FN Plzeň
- **"Zkušenosti s prosazováním nového infekčního zákona"**
Heidrun Nitschke, ženská lékařka, Gesundheitsamt Köln
- **"Zkušenosti s vyšetřováním STD u prostitutek v Karlovarském kraji"**
MUDr. Helena Němcová, primářka kožního oddělení Nemocnice Sokolov
- **"Nové možnosti hranice překračující spolupráce na příkladu: BORDERNET"**
Dipl.-Soz. Elfriede Steffan, vědecká spolupracovnice SPI – Forschung, gGmbH Berlin

Cílem semináře bylo rozvíjení a prohlubování přeshraniční spolupráce zdravotnických pracovišť a dalších institucí, které se zabývají problematikou AIDS a prostituce. Došlo ke vzájemné výměně zkušeností s přístupem k výše zmíněné cílové skupině v obou zemích. Díky tomu měli účastníci možnost seznámit se rozdílnými metodami práce a s poznatky obou zemí.

Semináře se zúčastnili zástupci obou zemí:

- odborní lékaři pracovníci (dermatologové, venerologové, epidemiologové)
- pedagogičtí a sociální pracovníci, psychologové
- pracovníci AIDS-poraden
- zástupci zdravotních úřadů popř. hygienických stanic
- představitelé regionálních zastupitelstev a politických stran
- spolupracovnice pomáhajících organizací

Bouřlivá diskuse poukázala na velký zájem o tuto problematiku.

V České republice se při léčbě STD vychází z přísného zákona o pohlavních nemocech. V přípravné fázi se nachází zákon o regulaci prostituce, jehož součástí by měly být i povinné zdravotní prohlídky prostitutek. Oproti tomu na německé straně klade zákon důraz na dobrovolnost a na vlastní zodpovědnost, jíž má být dosaženo cílenou osvětou a nabídkami.

Díky následné výměně názorů a stanovisek se začala rýsovat možnost nacházení nových způsobů řešení.

Mimořádná výzva spočívá v integraci rozdílných představ, které panují na obou stranách hranice, a v opatrném sbližování. Existuje společný cíl a obě strany jej respektují. Nabízí se mnoho možností spolupráce.

Takovéto hranice překračující akce podporují výměnu a spolupráci v rozšířené Evropské unii.

6.2 Síť služeb

Vedle naší konkrétní práce ve zdravotní prevenci pro ženy chceme také působit celospolečensky a cílenou prací pro veřejnost upozornit na situaci u hranic.

Abychom mohli ženám poskytovat následnou pomoc nebo eventuálně zprostředkovat pomocnou organizaci, udržujeme úzký kontakt s jinými projekty a organizacemi, které se zabývají problémy prostituce, obchodování se ženami a prevencí AIDS.

Činnost pro veřejnost zahrnuje prezentaci projektu a představení životní situace žen, ale také účast na vzdělávacích přednáškách a setkáních s jinými odborníky za účelem vytvoření sítě služeb.

Spolupráce v oblasti sexuální výchovy a prevence AIDS v odborné i laické sféře je velmi důležitá.

Také odborné vzdělávání našich spolupracovnic je pro naši kvalifikovanou práci nezbytné.

V následujících řádcích je uveden výběr důležitých termínů práce pro veřejnost a dalšího vzdělávání:

08.01.04	Regensburg Rozhovor se žurnalistkou z Bavorského rozhlasu téma: Sexturismus a prostituce
21.01.04	Mnichov Seminář téma: Sexturisté jako uživatelé globalizace
08.03.04	Mnichov/Mezinárodní den žen Odborný seminář „Akční spojení proti obchodování se ženami“ a Renovabis téma: „Konec obchodování se ženami“ ožehavé téma ve Východní Evropě
08.04.04	Domažlice Představení projektu Vyšší odborné školy v Domažlicích
19./20.04.04	Domažlice/Regensburg Rozhovor s týmem reportérů z TVA Regensburg
27.04.04	Domažlice Návštěva národní AIDS–komise České republiky v poradně
07.05.04	Regensburg otevření Letnicové akce 2004 Renovabis
08.05.04	Regensburg Představení projektu při Renovabis na Haidplatz
10.05.04	Furth im Wald Výroční setkání podpůrného spolku Jana e.V.
15.05.04	Freyung Jubileum „50 let města Freyung“ Diskuse na podiu: Lidská důstojnost
28.06./02.07.04	Domažlice Výstava v místní knihovně: „AIDS není hra“
02.07.04	Traunstein Představení projektu při setkání lékařského spolku Veřejné služby zdraví v Bavorsku e.V.

- 10.07.04 **Regensburg**
Noc solidarity
- 12.07.04 **Domažlice**
Odborný rozhovor: Výzkumný projekt Prostituce Univerzity v Lipsku, projektová skupina „Správa prostituce“, institut pro politické vědy
- 05./06.10.04 **Laufen**
3. bavorské fórum prevence AIDS LZG Bavorsko e.V.
- 12.10.04 **Plzeň**
Rozhovor se žurnalistou z radia Plzeň
- 12./13.11.04 **Neumarkt v Horní Falcí**
Zdravotní správa Neumarkt v Horní Falcí
Představení projektu při neumarktských dnech prevence 2004
- 24.11.04 **Regensburg**
Informace o stavu ke dni zdraví při Vládě Horní Falce
- 24.11.04 **Domažlice**
Představení projektu pro Věcný výbor Charita/Diakonie v Bistumu Regensburg
- 25.11.04 **Norimberk**
Seminář/setkání IOM
Téma: Obchodování s lidmi: strategie potírání a ochrana obětí v Bavorsku
- 01.12.04 **Furth im Wald**
Akce ke dni Světového boje proti AIDS v místní nemocnici
- 06./07.12.04 **Cheb**
Konference „Vývoj nových koncepcí prostituce k ochraně dětí před komerčním sexuálním vykořisťováním v kontextu profilu pachatele německých sexturistů“, KARO e.V.
- 08.12.04 **Cham**
Představení projektu místní Vyšší odborné škole
- 16.12.04 **Plzeň**
Seminář: „Podpora obětí obchodování se ženami“, Policejní ředitelství Plzeň
- 22.12.04 **Domažlice**
Rozdělování vánočních balíčků ženám, založeno spolkem Zájem o ženy e.V. v Mnichově

6.3 Novinové články

MF DNES 23. října 2004

<p>Prostituce: problém klubů i ulic</p> <p>Centrum JANA poskytuje poradenství i hygienické zázemí ženám, které nabízejí sex</p> <p>Především na noční kluby a jejich pracovnice je zaměřena práce terénních pracovníků česko-německého projektu JANA, který se věnuje prevenci AIDS a pohlavně přenosných chorob.</p> <p>Plzeňský kraj (hos, pek) – Drtivá většina prostitutek v pohraničí pracuje v nočních klubech. „Těch je na území tří příhraničních okresů zhruba 75. Jen malá část žen nabízí své služby na ulicích, ale i ty se snažíme kontaktovat,“ informovala koordinátorka projektu Elisabeth Suttner-Langer. Centrem JANA a jeho ordinací zatím prošlo 707 prostitutek. „Nejedná se zdaleka o všechny ženy, ale myslím, že je to velice příznivé číslo. Práce terénních pracovníků je hodně důležitá, protože díky nim se ženy dozvědí o tom, že existuje instituce, která je jim schopna po zdravotní stránce pomoci. Počet pohlavních chorob mezi touto skupinou lidí sice nepoklesl, ale zároveň už určitou dobu nijak</p>	<p>dramaticky nestoupá. Finanční prostředky proto určitě nejsou vynaloženy zbytečně,“ míní zástupce bavorské vlády Georg Walzel. V rámci projektu JANA vzniklo v Domažlicích také centrum poskytující prostitutkám určité zázemí. „V budově sídlí kancelář, poradna centra, zdravotnická ambulance. Zároveň tu máme hygienické zařízení, kde se ženy v případě potřeby mohou osprchovat, vyprat si oblečení, popřípadě uvařit,“ popisuje vybavení centra jeho terénní pracovnice Lucie Černá.</p> <p>Na Karlovarsku sledují hlavně pouliční prostituci</p> <p>Nejproslulejším územím v sousedním okrese je silnice E 55, ale podobné obrázky spoře oděných žen je možné spatřit na všech tazích do sousedního Německa. „Na rozdíl od Plzeňského kraje máme u nás více prostitutek na ulicích. Při jejich vyšetřování nám pomáhají policisté,“ uvedla Helena Němcová ze sokolovské nemocnice. Policie nejprve ženy zajistí, provede kontrolu jejich dokladů a poté je převezde do nemocnice. „Vyšetření je dobrovolné, ale jen málokterá z žen ho odmítne podstoupit. Provádíme ho zdarma, a to i</p>	<p>v případech, že žena nemá zdravotní pojištění,“ vysvětlila Němcová.</p> <p>S prostitutkami se potýká také krajská metropole</p> <p>Přestože prostitutek jsou proslulé především příhraniční okresy, také v Plzni je několik oblastí, kde prostitutky své služby nabízejí přímo na ulici. Pravděpodobně nejznámější je Domažlická třída, výpadočka z Plzně na Domažlice a k dálnici na Rozvadov. Prodejné děvy tu postávají i za bílého dne. V městské části Nová Hospoda stopují i mezi rodinnými domky, stojí na obou stranách dvouproudé silnice v asi kilometrovém úseku lesem. Trvale jsou i na parkovišti kamionů v Zátíší a večer lemují celou trasu Domažlické až do centra města. Ve směru na Prahu si oblíbily stanice MHD na Rokycanské třídě u nákupních center. A podle policistů si v noci oblíbily i parkový pás pod náměstím Republiky. Policisté údajně zachytili i signály, že zřejmě přituhuje i boj o místa pro prostitutky u důležitých silnic. Na Plzeňsku by podle informovaného zdroje část území rádi ovládli kuplíři ze Slovenska. Oficiálně ale informaci nikdo nechce potvrdit.</p>
---	---	--

MF DNES – 23. října 2004

<p>Příběh Terénní pracovnice přiznává, že zpočátku se do klubů bála</p> <p>Lucie Černá: Ženy chtějí být zdravé</p> <p>Domažlice (hos) – osm let objíždí noční kluby v pohraničí Plzeňského kraje Lucie Černá s cílem přemluvit prostitutky, aby se nechaly vyšetřit u odborného lékaře a i nadále pečovaly o svůj zdravotní stav. „Zpočátku jsem v klubech zažila pár horkých chvil, kdy jsem se skutečně bála. Teď mě většina jejich majitelů bere tak, že tam prostě patřím,“ vypravuje mladá žena z Domažlic.</p>	<p>Situace se zlepšila poté, kdy majitelé klubů zjistili, že projekt nemá represivní, ale preventivní úkol. „Chceme chránit především zdraví těchto žen a tím také zamezit, aby se případné nemoci dále šířily. Zachovávám anonymitu našich klientek, beru je jako sobě rovné ženy, rozdávám kondomy, lubrikační gely a také informační letáky o bezpečném sexu,“ popisuje Lucie. K práci terénní pracovnice česko-německého projektu JANA se dostala náhodou. „Vystudovala jsem historii a literaturu. Když jsem po mateřské dovolené hledala práci, objevila jsem, že domažlická hygienická stanice hledá pracovníka pro práci s prostitutkami. Po půl roce mi spolupráci nabídli autoři projektu JANA,“ říká Lucie.</p>	<p>Podle Lucie Černé má většina z žen zájem na tom, aby byla zdravá. „Žádná z těch, kterým jsem vysvětlila smysl naší práce, neodmítla vyšetření. Jen mizivé procento z nich si nepřišlo pro výsledky nebo odmítlo léčbu. Většinou to byly cizinky, kterým mezitím vypršelo vízum pro pobyt u nás a musely odjet,“ popisuje žena. Přestože projekt zatím přináší pozitivní výsledky, setkává se Lucie při své práci taky se smutnými okamžiky. „Bylo to v případě HIV pozitivních prostitutek. Byly to cizinky a tady jsme jim poskytli základní léčbu, která jim umožňovala téměř normální život. Musely se však vrátit domů a v jejich zemi neexistuje žádný program, který by pečoval o takto nemocné lidi. Obávám se, že bez pomoci nejsou jejich šance příliš velké,“ dodává Lucie Černá.</p>
---	--	--

MF DNES – 23. října 2004

<p>Prostitutky u hranic šíří vážné choroby Česko-bavorský projekt sleduje na sedm stovek žen</p> <p>Žloutenka, syfilis a dokonce i nákaza HIV – to je výčet chorob, které riskují klienti v česko-bavorském pohraničí. Z dívek, které tu denně prodávají tělo, jich už ale mají odborníci pod pravidelnou anonymní kontrolou zhruba sedm stovek.</p> <p>Domažlice – Česko-bavorský projekt JANA funguje na hranici v okresech Klatovy, Domažlice a Tachov už osmým rokem. Zaměřuje se na ženy nabízející sexuální služby jak v nočních klubech, tak také na ulicích. Prostitutkám nabízí bezplatné lékařské vyšetření, ale také poradenství a hygienické zázemí.</p> <p>Jde nám hlavně o prevenci a léčbu pohlavně přenosných chorob a zlepšení zdravotní, sociální a psychické situace prostitutek. Zaměřujeme se také na osvětu mezi zákaznicí prostitutek a majiteli klubů,“ vysvětlila koordinátorka projektu Elisabeth Suttner-Langer.</p>	<p>V současné době je v evidenci projektu sedm stovek žen. „Z tohoto čísla máme sice radost, ale rádi bychom sledovali všechny prostitutky. Jejich složení se však poměrně často mění. Během sedmi let se nám podařilo odhalit dvě HIV pozitivní, více než 60 žen nakažených syfilis nebo téměř třicetku žen s hepatitidou,“ vypočítává Vladimír Resl, přednosta dermatovenerologické kliniky FN v Plzni, která zaštiťuje odbornou část projektu. Za loňský rok uskutečnili zdravotníci téměř 700 testů.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>Projekt JANA -Za loňský rok uskutečnili terénní pracovníci 571 návštěv v nočních klubech, 5410 kontaktů na ulici a 1106 kontaktů v poradně (započítány jsou i opakované kontakty s jednou osobou). -„Vstup země do EU žádnou změnu v příhraniční prostituci nepřinesl. Nebylo prostitutek ani pohlavních chorob. Vše se řídí tím, že na německé straně existuje poptávka, na české straně nabídka,“ říká Lucie Černá.</p> </div>	<p>Na ambulantní vyšetření jezdí prostitutky do Domažlic, kde vyrostlo centrum JANA. Tam získají nejen potřebné informace a kontakty, ale mohou využít i zdejšího hygienického zázemí. „Nejúčinnější je ale práce v terénu. Obcházíme noční kluby v pohraničí a místa u silnic, kde ženy postávají. Vloni jsme tímto způsobem uskutečnili téměř pět a půl tisíce kontaktů,“ popisuje Lucie Černá, jedna z terénních pracovníček.</p> <p>Projekt se snaží působit také na zákaznicí ze sousedního Bavorska. Ti tvoří 90 procent všech klientů. Naše působení se v tomto případě však může omezit pouze na obecnou rovinu, protože to, který z mužů přijíždí do Čech za sexem poznáme až v okamžiku, kdy zamíří do nočního klubu nebo se zastaví s prostitutkou na ulici,“ dodává Georg Walzel z bavorského ministerstva zdravotnictví.</p> <p style="text-align: center;">IVA HOSMANOVÁ</p>
---	--	---

7 Výhled

S mnoha lidmi a institucemi pracujeme dohromady úzce už léta. Chtěli bychom v novém roce navázat opět nové kontakty a vytvořit nebo prohloubit další kooperace. Díky intenzivní výměně a pozitivním zpětným vazbám se cítíme v naší práci potvrzeni a chceme dále v naší nabídce prevence a podpory zdraví pokračovat.

Díky naší nepřerušené práci, prevenci a osvětě ve formě streetworku, jsme kontaktovali v roce 2004 více jak tisíc žen. Neustále se nacházíme ve svízelné situaci, chceme-li našim klientkám vyjádřit podporu, pomoc a solidaritu, ale přitom získat akceptaci provozovatelů klubů. Přesto Projekt JANA dosáhl obezřetnou, na všechny strany transparentní, metodicky promyšlenou práci vysokou akceptaci v obou zemích.

Prioritou projektu JANA je a zůstane zdravotní prevence, zabraňování šíření HIV a jiných STD.

Často jsme tázáni, jestli není tato práce pro nás příliš nebezpečná nebo příliš zatěžující. Samozřejmě, že vidíme mnoho utrpení a znehodnocování lidství. Ale také máme občas příležitost poznat mnohé ženy, které se situaci přizpůsobí s nadějí, že si pro sebe nebo přinejmenším pro své děti najdou lepší budoucnost.

Mnohé problémy, se kterými jsme konfrontováni, mají co do činění s celosvětovou krizí přerozdělování zboží a blahobytu. Globálně nemůžeme samozřejmě nic změnit, ale zkoušíme citlivě rozdávat více lidskosti a solidarity.

Po vstupu do Evropské unie se v České republice situace v příhraničí nezměnila. Poptávka po sexuálních službách a levném sexu je nezměněna. Osvětová činnost u žen, které tuto činnost vykonávají z velké části nezkušeně a z finančních důvodů, je jako dřív velmi důležitá a naléhavě nevyhnutelná.

Doufám, že prací pro veřejnost přineseme více osvěty a citlivosti do odborného i laického světa, tím bychom se také v budoucnosti chtěli více zabývat.

Kdybyste nás chtěli na nějaký seminář nebo přednášku pozvat, budeme se těšit. Pro další otázky jsem Vám ráda k dispozici.

Regensburg/Domažlice, duben 2005

Elisabeth Suttner-Langer
diplomovaný sociální pedagog
vedoucí projektu JANA

Impressum:
Vláda Horní Falce
Emmeramplatz 8
930 47 Regensburg
zodpovědnost za obsah a uspořádání:
Elisabeth Suttner-Langer a Andrea Baumer
tisk: Tiskárna Vlády Horní Falce

Stav: duben 2005